N° 95.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 27 NOVEMBER.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat de inlevering der stembriefjes ter verkiezing bij herstemming van twee Leden voor de Kamer van Koophandel en Fabrijken alhier, — welke op Maandag den 1. December aanstaande aan de Kiezers zullen worden toegezonden, — zal plaats hebben op Woensdag den 10. dier maand, van des voormiddags tien tot des middags ten twaalf ure, ten Raadhuize alhier, en dat daarna onmiddellijk zal worden overgegaan tot de opening dier briefjes, en de opmaking van het proces-verbaal wegens den uitslag der stemming.

Breda, den 26. November 1856.

J. MASTBOOM.

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *BREDA*, ontvangen hebbende van het Bureau van stemopneming alhier, het Proces-Verbaal wegens de inlevering en opening der stembriefjes ter benoeming van drie leden van de Kamer van Koophandel en Fabrijken, Brengen bij deze ter kennisse van het algemeen, dat afschrift van hetzelve Proces-Verbaal ter puije van het Raadhuis is aangeplakt, en ter Secretarie der Gemeente voor een ieder ter inzage is nedergelegd.

Breda, den 26. November 1856.

J. MASTBOOM.

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten November.

Naar men verzekert hebben de heeren *von Rothschild*, met de Bank van Frankrijk eene nieuwe overeenkomst gesloten, waarbij zij op zich nemen in den loop van het volgend jaar de som van 280 millioenen francs in goud of zilver aan de Bank te leveren.

— Uit Parijs wordt gemeld, dat de schout-bij-nacht *Behrens*, de bevelhebber van het Russische eskader, hetwelk op weg naar de Middellandsche Zee te Cherbourg binnengeloopen is, van wege Keizer *Napoleon* eene zeer vriendelijke uitnoodiging heeft ontvangen om het Fransche hof te bezoeken.

— Verscheiden personen zijn in de laatste nachten alhier in hechtenis genomen, die oproerige billetten in de straten aanplakten, waarbij werd aangedrongen op verlaging van den broodprijs; gepaard met bedreigingen jegens den Keizer en met eene oproeping tot vestiging van de democratische en socialistische Republiek. Men meent dat deze plakaten van geheime genootschappen uitgaan.

— Berigten uit Konstantinopel kondigen de zamenstelling van het Turksche Ministerie aan. Het Kabinet zal dus zijn zamengesteld: *Reschid*-pacha voorzitter van den Raad, de voormalige groot-vizier *Aali*-pacha minister van buitenlandsche zaken, *Riza*-pacha minister van oorlog en *Mustapha*-pacha minister zonder portefeuille.

Vanwege het Fransche gouvernement is in den *Moniteur* intusschen een berigt uit Konstantinopel van den 22sten dezer medegedeeld, meldende dat *Aali*-pacha, de nieuwe minister van buitenlandsche zaken, eensklaps na zijne optreding de portefeuille reeds weder heeft nedergelegd, en wel omdat hij zich over belangrijke aangelegenheden met den groot-vizier, *Reschid*-pacha, niet verstaan kon.

— Het *Dagblad van Madrid* behelst een besluit, waarbij het cijfer der artillerie op 12,000, dat der genie op 3,600 en dat der kavallerie op 12,000 man bepaald wordt. De maarschalk *Narvaez* is geheel van zijne ongesteldheid hersteld. De Russische Minister wordt te Madrid verwacht. — Berigten van Malaga zeggen dat de rust aldaar heerschte, nadat onder de lagere klasse der bevolking eenige arrestatien waren gedaan.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten November.

In de Kamer der Representanten zijn de beraadslagingen over het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede aangevangen en met groote levendigheid gevoerd, zonder dat het nog tot eene stemming kon komen. Groot was daarbij veler verwondering over de houding, door den heer *Dedecker*, minister van binnenlandsche zaken aangenomen. Na toch gezegd te hebben dat de Regering zich met de op het onderwijs betrekkelijke zinsnede vereenigde, niet omdat die volmaakt was, maar omdat zij niets strijdigs met de circulaire van 27 October inhield, ontwikkelde hij zijne denkwijze over de grenzen, binnen welke de vrijheid der leeraars aan de universiteiten beperkt moest zijn, als hoedanige grens hij den eerbied voor iedere geloofsbelijdenis, met andere woorden, de gewetensvrijheid der kweekelingen van alle geloofsbelijdenissen, aanwees, met bijvoeging dat de Regering die vrijheid door de professoren moet doen eerbiedigen en hun alle aanvallen tegen de hoofdbeginselen der in Belgie uitgeoefende godsdiensten verbieden, niet alleen bij hun onderwijs, maar ook ten opzigte van wat zij daar buiten in het licht geven. En nu bleek het verder dat de Minister, iets wat tot hiertoe nooit door hem erkend was, den hoogleeraar *Laurent* bereids, maar in stilte, brieven van afkeuring over zijn op de Geschiedenis des Christendoms betrekkelijk boek geschreven had, ja dat de Regering op het punt heeft gestaan, om den hoogleeraar *Brasseur* den cursus over het natuurregt te verbieden en dien den heer *Hans* op te dragen, maar daarvan alleen door het verschijnen van den herderlijken brief des Bisschops van Gent is teruggehouden, om den schijn te vermijden dat zij onder van buiten komenden invloed handelden.

Van de zijde der conservatieve partij werd door den heer *Dechamps* verklaard, dat hij en de met hem eensdenkende leden der Kamer het gedrag en de beginselen des gouvernements in deze zaak goedkeurden, en dat zij noodig geacht hadden, ter afsnijding van misverstand en dubbelhartigheid, die beginselen in het antwoord-adres uit te drukken.

De heeren *Delfosse*, *Rogier*, *Frère* en andere woordvoerders der liberale partij achtten de zinsneden van het ontwerp-adres betrekkelijk het onderwijs dubbelzinnig, onvolledig, vatbaar voor eene verkeerde toepassing, en alzoo gevaarlijk voor de aan 's lands hoogleeraaren toekomende vrijheid.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten November.

Openbare Vergadering van den 22sten November 1856, waarbij tegenwoordig waren de Heeren van *Mierlo*, *Doonen*, *van Mensch*, *Kerstens*, *van der Burgh*, *van Alphen*, *de Man*, *de Roy* en *Mastboom*, Voorzitter.

Goedkeuring der Notulen van 5 November jl.

A. Ingekomen stukken:

1°. Besluit van Gedeputeerde Staten, houdende afwijzing van het verzoek van de Weduwe van Jonkhr. *J. D. van der Wijck*, om vermindering van haren aanslag in de Plaatselijke Directe Belasting dezer Gemeente over 1856, als te laat ingediend. Informatie.

2°. Besluit van Gedep. Staten, waarbij wordt goedgekeurd de staat van begrooting der Dienstdoende Schutterij dezer gemeente voor 1857. Informatie.

3°. Missive van Gedep. Staten, nader betrekkelijk de vaststelling van een Reglement voor het Stedelijk Werkhuis. Het vroeger overgelegd Reglement wordt alsnu goedgekeurd.

4°. Missive van den Gemeente-Ontvanger, daarbij mededeelende de verlangde inlichtingen wegens de verantwoording der goede sluiten over de rekening over 1852 en 1853. Deponeren ter Secretarie met het Proces-Verbaal der laatste kas-opneming.

5°. Adres van de Vischverkoopers, om ontheffing der verschuldigde huren voor de banken op de Vischmarkt over 1856. Op het rapport van den Opper-Commissaris wordt de verlangde kwijtschelding toegestaan, bepaaldelijk voor het loopende jaar en voor de laatste maand, zullende de Opzieners der Vischmarkt worden aangeschreven, om voortaan de huren ingevolge de bestaande bepalingen op tijd in te vorderen.

6°. Adres van den 1ste luit. *Serrurier*, om afschrijving van zijnen aanslag in de Plaatselijke Directe Belasting, ten gevolge zijner verplaatsing. Renvooi aan Burgemeester en Wethouders tot onderzoek en rapport.

7°. Adres van *A. de Wijs*, te Terheijden, om bij eene onderhandsche verpachting van het Trekpad langs de rivier de Mark in aanmerking te komen. Aangehouden.

8°. Missive van de Commissie van administratie der Bank van Leening alhier, tot beantwoording en opheldering der door de Commissie, belast geweest met het onderzoek der rekening dier Bank over 1855 gemaakte aanmerkingen. Besloten den Directeur in eene Openbare Vergadering daaromtrent te hooren en die missive inmiddels te renvoijeren aan de Commissie van onderzoek ter fine van rapport, en de stukken daarna ter visie te leggen.

9°. Overlegging der declaratie van eene Commissie wegens reis- en verblijfkosten naar 's Hage ter bevordering der belangen van den Zeeuwsch-Limburgschen Spoorweg, groot *f* 107,36½. Besloten die te voldoen uit de onvoorziene uitgaven van 1856, behoudens goedkeuring van Gedep. Staten.

B. In behandeling genomen zijnde het adres van het Burgerlijk Armbestuur, betrekkelijk het toestaan eener korting van $^1/_5$ der jaarlijksche geld- en rogge-renten aan alle rentpligtigen aan dat Armbestuur. Welke korting wordt toegestaan aan alle rentpligtigen zonder uitzondering.

C. Op voorstel van het Gemeentebestuur van Ginneken wordt besloten om den Opzigter van den Waterstaat *A. Pieterse*, te belasten met het toezigt op de Werkzaamheden wegens het gereedmaken der aardebaan en kunstwerken van den gemeenteweg naar Hoogstraten.

D. Aan de Commissie voor de classificatie der Plaatselijke Directe Belasting worden gerenvoijeerd de ingekomen billetten wegens de suppletoire beschrijving.

E. De Commissie voor de straf verordeningen uitgenoodigd tot het ontwerpen eener Verordening op het rijden binnen de Gemeente.

F. Ten gevolge voorslel der Commissie van fabriekage, is besloten om de rijpaden van den te verbeteren Weg buiten de Waterpoort, in plaats van met Zeezand te beleggen, met fijne Grind.

— Bij de op heden plaats gehad hebbende verkiezing van drie Leden voor de Kamer van Koophandel en Fabrijken binnen deze gemeente, zijn ingeleverd veertig briefjes, waarvan zijn uitgebragt op de Heeren:

J. A. van der Burgh,	35 stemmen.
A. W. Stevens,	20 „
C. van den Eeden,	20 „
C. Verkaar,	16 „
Ant. Loonen,	12 „

Zijnde derhalve gekozen de Heer *J. A. van der Burgh*; terwijl over de vier genoemde Heeren, als geene volstrekte meerderheid verkregen hebbende, eene herstemming zal plaats hebben.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van ll. Zaturdag is aangekondigd, dat in de afdeelingen tot voorzitters zijn verkozen de heeren *Schimmelpenninck*, *van Rappard*, *Storm*, *Dullert* en *van Bosse*, tot ondervoorzitters de heeren *Mackay*, *Rochussen*, *Meeussen*, *Heemskerk*, en *van Zuijlen*; tot leden van de kommissie van de verzoekschriften de heeren *Hoekwater*, *van Wintershoven*, *Oosting*, *Wijbenga* en *van Foreest*.

De beraadslagingen over de staatsbegrooting voor 1857 zijn geopend. De heer *Dommer* heeft het eerst het woord gevoerd, en uitgeweid over de omstandigheden, onder welke de thans in funktie zijnde ministers hunne betrekkingen hebben aanvaard. Hij heeft gewezen op de oorzaken, welke, naar zijn inzien, aanleiding hebben gegeven tot het uiteengeraken van het vorig bewind, en heeft die gezocht in de eischen eener kleine partij, aan welke dit bewind zich niet heeft willen onderwerpen, en onder welke ook het tegenwoordige bewind, zoo hij meende, zoude kunnen bezwijken. Hij heeft twee vragen tot de regering gerigt, 1. Hoever zij met de regeling van het onderwijs is gevorderd, 2. of zij in Februarij eene voordragt, betreffende dit onderwijs, aan de Kamer zal kunnen voordragen?

De heer *Zijlker*, heeft gewezen op de belangrijke voordeelen, welke de handelsvrijheid heeft opgeleverd, en de weldaden, welke daarvan in 't belang van de nationale welvaart, zijn genoten. Hij heeft echter betoogd, dat om die voordeelen te blijven genieten, de middelen van gemeenschap behoeven te worden verbeterd, en Nederland, in dat opzigt niet langer, als het ware, van het overige Europa moet blijven afgesloten. Uit dien hoofde heeft hij met genoegen bespeurd, dat de regering willens is om den aanleg van spoorwegen, daar waar zij noodig zijn, te ondersteunen en te bevorderen, en dien aanleg niet uitsluitend aan het bedrijf van bijzondere personen over te laten. Wat de zaak van het onderwijs aangaat, heeft hij verklaard, dat men de voorstanders der gemengde school ten onregte verwijt, dat zij het christelijk element uit de school zouden willen verbannen, maar heeft begrepen, dat nimmer de godsdienstleer in de school behoort te worden overgebragt.

De minister van Binn. Zaken heeft verklaard, dat hij zijne beste pogingen zoude aanwenden, om spoedig in de voordragt van eene wet op het onderwijs te voorzien, maar dat dit niet alleen van hem afhangt; — dat ook andere ministers daarover moeten worden geraadpleegd en ten slotte de Raad van Staten, en dat, wat het tijdpunt der indiening betreft, eene dergelijke zaak niet gelijk kan worden gesteld met de aanneming van de vervaardiging van een openbaar werk.

De heer *Ter Brugghen Hugenholtz* wil gaarne verklaren, dat ook hij de overtuiging heeft, dat het vertrouwen tusschen de Regering, de vertegenwoordiging en de natie onderling verbroken is, en toch is dat vertrouwen [illegible] zijn. De oorzaak daarvan [illegible] optreding van dit gouvernement, want hetgeen in de laatste maanden geschied is, is een schakel van het gebeurde in de laatste jaren; alles staat met elkander in naauw verband. Hij weidt vervolgens uit over de gebeurtenissen van 1848, 1852 en later, en vestigt daarop den grond van zijn beweren, dat de Kamer met ongerustheid de toekomst te gemoet gaat.

De heer *Dommer* geeft zijn leedwezen te kennen, dat hij van den minister van Binnenl. Zaken geen meer voldoend antwoord heeft bekomen.

De minister van Justitie kan ook zijne bevreemding niet verbergen dat tot nu toe aan de Regering zoo weinig stof tot antwoorden is gegeven. De eenige vraag, die door den spr. uit Nijmegen werd gedaan, is door zijn ambtgenoot van Binnenl. Zaken beantwoord, en dat antwoord komt daarop neder dat men alles zou doen, wat menschelijker wijze mogelijk is, om de aanbieding van het ontwerp, nopens het onderwijs, zooveel mogelijk te bespoedigen.

Maar zou het ministerie, het verlangen koestert, om het ontwerp zoo spoedig mogelijk in te dienen: hangt dit noch van den minister van Binnenl. Zaken alleen, noch van het ministerie af; want ook de Raad van State moet deswege worden gehoord.

Het komt den minister voor, dat, na de bepaalde verklaringen, die het tegenwoordige ministerie gegeven heeft, dat het niet in het minst in zijne bedoeling ligt het in 1848 tot stand gebragte aan te tasten, het welk eenigzins als onbillijk, als hard te beschouwen is, het daarvan te verdenken.

Het nieuwe ministerie is niet opgetreden om aan al de [illegible] droombeelden te voldoen, die in honderde ingekomen verzoekschriften vervat waren. Het is ook nooit door de Regering gezegd, dat dit hare bedoeling was, om alles toe te geven wat de petitionarissen mogten verlangen. Zij heeft alleen dit gezegd, dat het, werkelijk gebleken was, dat bij duizenden in den lande en daaronder bij hooggeschatte en geachte mannen groot gemoedelijk bezwaar bestond tegen de voorgestelde wet op het onderwijs. De Regering wil trachten dat gewetensbezwaar van velen in den lande uit den weg te ruimen of daaraan te gemoet te komen.

Tot behoud van de eendragt heeft zij het wenschelijk gekeurd, dat men beproeven zou, om zoo mogelijk de zaak te regelen en te schikken. Dat brengt niet mede, om de regten van de meerderheid op te offeren aan die der minderheid, maar men zal een middel opsporen om eene wet tot stand te kunnen brengen, ten einde de bestaande bezwaren zooveel mogelijk worden opgeheven. Het behoort tot het wezen van een constitutionelen Staat, dat er gemeenschappelijk overleg plaats vindt, dat men weet te geven en te nemen, en dat men aan gematigdheid en wijsheid, ook het gevoel van regt weet te paren. Het behoort tot de zorgen van eene welwillende regering de eendragt in den Staat te vestigen. Het is dus zeer verkeerd, het is zeer onbillijk zoo als men dit Ministerie voorstelt en beschouwt als te zijn opgetreden met het oogmerk of geneigd te zijn te voldoen aan al de eischen, die door petitionarissen gedaan zijn.

De Minister zal in geen verder onderzoek treden van de beschouwingen of klagten, in het voorloopig verslag der Kamer voorkomende, zoo zij thans niet nader worden toegelicht.

De heer *Groen van Prinsterer* heeft eene uitvoerige rede gehouden, waaruit bleek, dat hij, na de teleurstelling, welke hij ondervonden heeft in betrekking tot de rigting van het ministerie, als opposant zal optreden tegen het Ministerie, maar als een zonderling opposant: hij wil namelijk het Ministerie ondersteunen in het spoor, dat hij verlangt te volgen, om het, zoo mogelijk, terug te brengen op het terrein, waarop het door het mandaat des Konings is gebragt. Voorts is spreker voor eene partiële indiening van de wet voor het onderwijs. Verder ontwikkelt hij de redenen, waarom, als de Minister van Justitie zijn stelsel mogt verdedigen, de Minister nog meer dan de heer *van Hall*, in tegenspraak zal zijn met zijne antecedenten en nog meer dan het Ministerie *van Hall* zijn historischen oorsprong verloochenen, hetgeen voor velen eene onverwachte en bittere teleurstelling zal zijn.

Ook begrijpt spreker niet, dat dit ministerie eene verzoenende staatkunde te volgen heeft. Hierin ziet hij een bewijs voor de zwakheid van het standpunt der Regering. Spreker merkt op, dat geen Ministerie kan staande blijven, als het lijnregt staat tegenover de wenschen der anti-revolutionaire partij.

De heer *Foreest* zegt, dat de optreding van dit Ministerie, voor hem eene verblijdende verschijning is geweest, en dat hij van het nieuwe Ministerie eene andere rigting, dan het vorige volgde, verwacht. Het vorig Ministerie vond zijn voornaamsten steun bij de liberale en dit Ministerie behoort het te vinden bij de anti-revolutionaire partij, zelfs tegen de liberale partij.

Spr. schetst verder de anti-revolutionaire-partij in hetgeen zij zijn en in hetgeen zij beoogen; handelt breedvoerig over de kwestie van het onderwijs; voorspelt dat de liberale partij, onder de leus: » vrijheid van arbeid en nijverheid" dit ministerie zal aanvallen, — eene leus, die veel verderfelijks bevat en verklaart, dat hij die partij op elk terrein, waar hij hem ontmoet, zal bestrijden.

— In de zitting van Maandag heeft de heer *van Bosse* het eerst het woord gevoerd, en gewezen op het merkwaardige verschil van denkbeelden, welk zich onder de leden, welke gerekend worden tot de anti-revolutionaire partij te behooren, heeft voorgedaan. Hij heeft daarbij inzonderheid de aandacht der leden gevestigd op hetgeen door den heer *van Foreest* in 't midden is gebragt; maar gemeend, dat gelet op de rekbaarheid van diens staatkundige beginselen, de bestaande neigelen daardoor genoegzaam zijn opgehelderd, [illegible] heeft ook, en staatkundigen [illegible] hij gemeend, dat de voorstellen, welke in 1851 van die zijde zijn uitgegaan, om ook het koerende kapitaal te belasten, en alzoo eene onregtvaardigheid in ons belastingstelsel te herstellen, welligt misnoegen hebben verwekt, maar dat het er toch eenmaal toe zal moeten komen.

De Spr. heeft voorts bedenkingen geopperd tegen de te hoog opgevoerde uitgaven, zonder genoegzaam daartegen opwegende middelen.

De heer *Thorbecke* heeft verklaard, dat hij bij deze beraadslaging geene bepaalde vragen aan het ministerie zou rigten, maar slechts eenige opmerkingen in 't midden zou brengen, die het welligt er toe zouden leiden, om aan te vullen hetgeen het reeds over zijne rigting gezegd heeft. Door hetgeen de minister van Justitie, in de zitting van verleden Zaturdag, dienaangaande medegedeeld heeft, is hij versterkt in zijne reeds vroeger opgevatte meening, dat het vorige ministerie niet alleen wegens het vraagstuk van het onderwijs is afgetreden. Kan het tegenwoordige ministerie, schrijft hij, eene meer ernstige en gemoedelijke gedachte toe, dan aan het vorige; de vraag is echter, waarop komt die gedachte neer

der, een wat is het beginsel, welk men voornemens is te volgen? Is het 't dusgenaamde anti-revolutionaire beginsel, hetwelk van Zaturdag door den heer v. *Foreest* ontwikkeld is.

Voorts nagaande de verklaringen, die voorkomen in de memorie van antwoord op het verslag der Kamer, merkte de Spr. aan, dat hij geene vrees bestond voor eene verbreking der grondwet; maar dat het de vraag is, *hoe* de grondwet zal worden nageleefd. Men kan de grondwet beschouwen als een [illegible] dat niet op zijde geschoven kan worden, en ook als een levensbeginsel. — Het komt hem voor, dat de Regering de behoefte aan overeenstemming met de wetgevende Kamers eenigzins wil beperken. — In de memorie van antwoord vindt hij eene bevredigende oplossing van de gedane vraag, of bij het gouvernement niet de neiging heerscht, om zekere kerkelijke kleur aan te nemen, of althans om verlangens en wenschen, op kerkelijk terrein geuit, te bevredigen. — Wat het vraagstuk van het onderwijs betreft, herinnert hij, dat de Min. van Justitie den 25 Sept. jl. in de Kamer verklaart heeft, dat het de taak der Regering en haar pligt is de zorg voor de Christelijke behoeften van het volk geheel over te laten aan degenen aan wie zij overgelaten moet worden.

[illegible] *van Bosse* en den heer *Thorbecke*, en deed uitkomen, dat de heer *Groen*, Zaturdag jl. onderscheidene malen onderscheid maakte, tusschen den minister van justitie en de ministers gezamenlijk, en dit den schijn gaf, als of er verschil van gevoelen bestaat tusschen de leden van het ministerie, b. v. over het onderwijs. Ministerie is meer homogeen dan welligt eenig vorig kabinet.

Z. Exc. komt nu terug tot het standpunt der Regering; zij is gesteld op gemeen overleg, maar zoekt daarin niet uitsluitend hare kracht. Het voorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal geschiedde alleen omdat de middelen het toelieten en omdat het noodzakelijk was, doch het werd niet gedaan om in het spoor der oppositie te geraken. Maar daaruit moet nu niet volgen dat dit jaar ook de accijns op de brandstoffen moet worden afgeschaft; hij moet zich daartegen met alle kracht verzetten, vooral met het oog op de ongelegenheden die daaruit voor de gemeenten zouden voortvloeijen. Wordt de accijns op de brandstoffen nu niet afgeschaft, het is de eigen schuld der Kamer; hij had die afschaffing verlangd; dan had de belasting op het gemaal kunnen behouden blijven.

De Minister van Binnenlandsche zaken haalde aan, dat Zaturdag jl. de heer *Groen* een Duitscher had nagezegd: »die boven de partijen staat, raakt er onder,» doch hij vindt het niet noodzakelijk dat het Ministerie er onder geraakt. Men kan zich ook verwijderen en als hier met eene partij moet worden geregeerd, het beheer der zaken overlaten aan partijmannen. Boven de partijen — zegt de Minister — staat Nederlandsch Volksbestaan, hooger opklimmende dan tot de jaren 1848 of 1795.

De Minister van Justitie zegt op de vraag des heeren *Thorbecke*: »of in Limburg zou kunnen geschieden wat in Luxemburg gebeurd is« dat hij zulks niet gelooft. Hij doet den heer *Thorbecke* ook opmerken, dat Luxemburg een Staat is van den Duitschen Bond en Limburg een gedeelte van de Nederlanden en slechts in betrekking tot den Bond.

— In de zitting van gisteren heeft de Minister van Justitie, het woord opvattende, om de hoofdgedachte der beide merkwaardige redevoeringen van de heeren *Groen van Prinsteren* en *Thorbecke*, beantwoorden en die redevoeringen tot eenige hoofdpunten reduceren. Wat den eersten betreft, is hij overtuigd, dat diens oppositie geene inbreuk zal maken op de oude vriendschap, tusschen dat geachte lid en hem bestaande. De heer *Groen* had zich voorgesteld, dat het tegenwoordig Kabinet was een anti-revolutionair Kabinet en dat was eene illusie, die hem ontvallen is. Maar hoe kon de heer *Groen* die illusie gehad hebben? Een anti-revolutionair Kabinet, namelijk in den zin van den heer *Groen*, was alleen dan denkbaar met den heer *Groen* aan het hoofd. Z. Exc. moet betuigen, dat, naar zijn oordeel, de heer *van Foreest* al te kwistig is geweest in zijn lof op de anti-revolutionaire leer. Een anti-revolutionair Kabinet zou onmogelijk in den zin van den heer *Groen* op kerkelijk en staatsgebied kunnen bestaan, omdat het niet nationaal is. Het was dus eene illusie, toen de heer *Groen* meent, dat het volk, hetwelk achter zijne kiezers staat, de Natie is. De anti-revolutionaire partij is alleen krachtig geweest in het afbreken, in het omverwerpen, en zij is daarin niet ongeestig bestempeld met den naam van revolutionair; maar zij is niet krachtig in het opbouwen. Het Kabinet [illegible] rigting, die ook nationaal hoopt te worden, maar dit nog niet is, en het Volk is altijd afkeerig geweest van alles wat ultra is. Eene tweede illusie van den heer *Groen* was, dat *alle* petitionarissen in zijnen geest waren omtrent de wet op het onderwijs. Intusschen is gebleken, dat velen niet wenschen wat de heer *Groen* verlangt, afbreking der gemengde school, [illegible] alsof het programma van het tegenwoordig Kabinet was het afbreken der gemengde [illegible], mandaat juist niet mede. — Een derde illusie van den heer *Groen* is niet minder ongegrond dan de vorige, is deze, als hij den Minister als anti-revolutionair beschouwt, omdat hij hem Minister voor zuiver anti-revolutionair houdt, en dat is Z. Exc. nooit geweest. Hij is wel anti-revolutionair in den zin van den heer *van Foreest*, maar hij is niet [illegible] *pur sang*. Hij is nooit van oordeel geweest, dat eene kerkelijke rigting, eene politieke partij mag wezen of optreden als zoodanig. Daarin nu ligt het verschil tusschen de anti-revolutionaire politiek van den heer *Groen* en de zijne.

Als Staatsman zeide de Minister, heeft hij niet te vragen, welke de beste [illegible] school is, maar [illegible] gemengde school nu is nationaal geworden, en wij zijn niet geroepen als wetgevers de Natie hiervan te bekeeren en haar te brengen op het standpunt van den heer *Groen*, waarop het niet staat. — De Minister moet nog gewag maken van twee illusien. Eene daarvan is van hem, Minister. Hij had zich namelijk gevleid, dat de heer *Groen* het Kabinet niet zou tegenwerken; maar hij zou aannemen zoo als het zeilt en zeilt. Hij dacht niet, dat de anti-revolutionaire politiek van den heer *Groen* zoo exclusief was, dat zij niets zou ondersteunen wat niet van haar eigen rigting is. Hij moet nu nog eene waarschuwing doen aan den heer *Groen*, zijn geachten vriend, tegen eene laatste illusie, de ergste van allen, deze namelijk dat zulke exclusieve politiek, die alleen weet te veroordeelen, te gispen en af te breken, nooit nationaal zal zijn of worden, omdat zij gevaar zou loopen beneden de partijen te geraken en de Staat te worden van eene factie. Hij raadt daarom den heer *Groen* aan het Evangelie en het Christendom niet over te brengen op het gebied van den Staat en in onze wet.

Wat nu het gesprokene van den heer *Thorbecke* betreft, die rede was polemisch en cathegistisch. Het eerste was kort, het andere uitgebreider. Wat nu ten eerste aangaat de opmerking, dat de overijlde sluiting der zitting alleen verklaarbaar was omdat de Regering verlegen zou zijn voor de vertegenwoordiging [illegible] het Ministerie tijd moest hebben om zich eene wapenrusting aan te schaffen alvorens met den vijand, in parlementairen zin, in aanraking te komen. Eene andere bedenking was, dat het gouvernement de behoefte aan overeenstemming met de vertegenwoordiging schijnt te willen beperken. Z. Exc. ontkent dit. Het Kabinet wil vervolledigen en niet eenzijdig handelen. Het Ministerie moet ook homogeen zijn met de Kroon en niet alleen met de vertegenwoordiging. Al verder was het geachte lid de Minister op de tegenspraak, die hij meende te zien in de verklaringen van het Kabinet, in de maand September en op zaturdag ll. gegeven over de reden van aftreding van het vorig Kabinet en van de optreding van het nieuwe. Nu moet Z. Exc. verklaren, dat [illegible] het onderwijs was de determinerende oorzaak van die aftreding. Zonder dat zou de gebeurtenis niet hebben plaats gehad. Maar ook andere oorzaken hebben daartoe medegewerkt, zoo als bijv. de politiek van appaisement. De heer *Thorbecke* had zich voorts begeven in eene opsomming der punten van overeenkomst en van verschil tusschen het vorige en dit Ministerie. Wat het vorig Ministerie betreft, dit behoort tot de geschiedenis, en Zijne Exc. is niet [illegible] maar dit kan hij zeggen, dat hij homogeen is met de overige ambtgenooten, die zijn aangebleven, gelijk zij ook met hem homogeen zijn.

De Minister beantwoordt nu het tweede, het cathegistrisch deel der rede van den heer *Thorbecke*. Alles komt daarbij neder op een hoofdtrek, op deze vraag: welke is de gedachte, welk is het politiek kenmerk van het Ministerie? Is het anti-revolutionair, is het niet anti-revolutionair? De Minister geeft volkomen het regt om die vraag te doen. Het is voornemens [illegible], als het Ministerie zegt de Grondwet te zullen handhaven, als het ook niet gezind is die behoorlijk uit te voeren; hij geeft toe dat [illegible] zijne ambtgenooten bekwame mannen zijn, en wat hem zelf aangaat moet hij opmerken dat, als hem bekwaam wil wezen, men dit, onder hoogeren zegen, zijn kan. De Minister keert nu terug tot de rigting van het Ministerie. Hij heeft reeds het terrein gedeeltelijk afgebakend, door hetgeen hij reeds als tegenstelling met de politiek van den heer *Groen* gezegd heeft. Hij staat eerst stil bij de familietrek tusschen de rigting van den heer *Groen* en die van den heer *Thorbecke*, welke [illegible] ook verschillende, beide eenigermate idealistisch en daarom beide niet nationaal zijn. Gelijk de anti-revolutionaire rigting idealiseert door eene eenzijdige beschouwing van den mensch tot het Opperwezen, als een religieus wezen, en de Staat wil identifieren met het leerbegrip over die religieuse afhankelijkheid en realiseren het ideaal van Christelijken Staat, even zoo idealiseert de tegenovergestelde rigting door den mensch alleen als maatschappelijk persoon te beschouwen [illegible] zich een Staat, die den geheelen mensch absorbeert, alles laat afhangen van den Staat. [illegible] van een Alstaat, die alle vermogens van den mensch ten zijnen behoeve in beslag neemt, van een [illegible] Staat, die zich voorstelt de menschen te hervormen. Van daar het streven om alle volks individualismus uit te wisschen, alle idealismus van oorsprong en geschiedenis. Z. Exc. vindt overeenstemming tusschen die rigting met de school van *Jean Jacques Rousseau*, uit wiens werken hij eenige zinsneden aanhaalt tot staving van zijn gevoelen. Die rigting leidt tot het Staatsabsolutismus [illegible] zwaard, omdat waar ze [illegible]. Die rigting is eene fictie [illegible] omdat ons volk [illegible] individualiteit hecht in alle phases zijner ontwikkeling. Hij is verre van hem dat hij meent, dat deze leer zich altijd in hare uiterste consequentien vertoont, maar de kiem ligt er in en die brengt altijd de uiterlijke verschijnselen mede, zooals b. v. het [illegible] dat het Nederl. Volk dagteekent van 1848, alsof het daaraan [illegible] te danken had.

Ten slotte zegt Z. Exc., naar aanleiding der rede van den heer *Thorbecke*, dat hij den naam des Konings alleen in de discussie heeft gebragt, om een historisch feit nopens de optreding van het Kabinet mede te deelen; maar hij moet hij opmerken dat teregt door den heer *Thorbecke* aan den heer *Groen* is tegengeworpen, dat [illegible] sprake kan zijn van den persoonlijken wil des Konings, maar wel over datgeene wat de Ministers als hunne verantwoordelijke raadgevers.

Verder hebben nog het woord gevoerd de heeren [illegible] *Cate*, *Westerhoff*, *Groen van Prinsterer*, *Thorbecke* [illegible] beraadslagingen over de [illegible] wetten zijn gesloten [illegible] zonder discussie en [illegible] na korte discussie [illegible] stemmen aangenomen.

— Z. M. heeft [illegible] verleend aan [illegible] *T. G. M. K.* Baron *de Constant Rebecque* en aan den luit. kol. *M. T. Kock* beiden van den grooten staf, [illegible] adjudanten, en voorts beiden benoemd tot Hoogstdeszelfs adjudanten in buitengewone dienst.

— Z. M. heeft bij onderscheiden dezer dagen genomen besluiten goedgevonden:

1°. te benoemen tot HD. adj. den 1. luit. *J. M.* baron *van Tuijl van Serooskerken*, van het 3e reg. drag., tot dusverre ordonn.-off. bij Z. M., uit welke betrekking hij eervol wordt ontslagen, met bepaling dat hij tevens zal overgaan bij den grooten staf;

Bij het wapen der inf.: bij het 1e reg., tot 2e luit. de serg. *E. C. Tonnet*, van het instr.-batt., en *C. C. Kloosterhuijzen*, van het reg. gren. en jagers; bij het 2e reg., tot 2. luit. den serg. *J. G. van Gendt*, van het 4e reg. inf.; bij het 8e reg., tot 2e luit. de serg. *J. B. Schoehuizen*, van het instr.-batt., en *W. H. Rijnders*, van het 1e reg. inf.; bij het 4e reg., tot 2e luit. de serg. *A. S. J. van Kesteren*, van het 3. reg. inf., en *J. G. Vorstman*, van het reg. gren. en jag.; bij het 5e reg., tot 2e luit. de serg. *K. R. A. Abbink*, van het instr.-batt., en *W. H. van de Pol*, van het 7e reg. inf.; bij het 6e reg., tot 2e luit. den serg. *F. M. Avenarius*, van het instr.-batt.; bij het 7e reg., tot 2e luit. de serg. *C. H. van Dedem van Driesberg*, van het instr.-batt., en *P. F. T. la Fors*, van het 1e reg. inf.; bij het 8e reg., tot 2e luit. de serg. *J. W. E. Schadee van der Does*, van het instr.-batt., en *P. J. Kuijpers*, van het 1e reg. inf.

bij het wapen der kavall.: tot gen.-maj. en komm. der 2de brig. kav., den kol. *F. C. H.* baron *van Utenhove*, van het wapen, dezer dagen uit Oost-Indië hier te lande aangekomen; bij het 2de reg. drag. tot 1ste luit., den 2de luit. *L. A. Greve*, van het korps; bij het 3de reg. drag., tot 2de luit., den wachtm. *J. A. van der Mast*, van de Kon. Akad. voor de Zee- en Landmagt;

bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië: tot 2de luit. den serg. *J. N. Maquiné*, van het 1ste reg. inf., en

2°. in zijnen rang over te plaatsen bij den grooten staf, Zr. Ms. adj. in gew. dienst, den kapt. *A. E. Mansfeldt*, van het 8ste reg inf., waarbij hij tot dusverre als gedetacheerd werd gevoerd.

— Naar men verneemt zal het Postwezen met 1° Januarij eene nieuwe uitbreiding bekomen en dien ten gevolge ook eene promotie in dat vak plaats hebben.

— Het *Staatsblad* n°. 116, behelst een Koninklijk Besluit van den 18den November 1856, houdende bepaling, dat Wernhout alleen zal zijn expeditie-kantoor voor accijnsvrije goederen.

— H. M. de Koningin, vergezeld door HD. jongsten zoon, Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden, is ll. Zaturdag, in goeden welstand van hare buitenlandsche reis, in de residentie teruggekeerd. Z. K. H. de Prins van Oranje verwelkomde H. M. in de vestibule van het paleis.

— Het is bekend hoevele kerksieraden van zilver, goud of edelgesteenten in de laatste tijden uit verschillende R. K. kerkgebouwen in onderscheidene provincien onzes lands ontvreemd zijn, zonder dat het der justitie gelukte de daders daarvan te ontdekken. Thans verneemt men dat te Nijmegen een dier dieven is aangehouden en in hechtenis genomen; de schuldige is een Pruis van geboorte, en vroeger door de arrondissements-regtbank te Gorinchem [illegible] gevangenis veroordeeld. In Pruissen moet hem nog eene straf wachten, wijl de Regering van dat Land, op het vernemen zijner aanhouding, zijne uitlevering gevraagd heeft, nadat hij hier te Lande aan de wet zal hebben voldaan. Aanvankelijk ontkende de boosdoener halstarrig, doch zich overtuigd ziende, zou hij zijne schuld, en bepaaldelijk aan den kerkroof te Wijchen en Balgooijen en den diefstal in eene kerk bij Eindhoven, volmondig hebben beleden. Het is te verwachten dat zijne bekentenis meerdere medepligtigen aan den dag brengt.

— Ll. Dingsdag werd te Koeverden iemand, beschuldigd van bigamie, in verzekerde bewaring genomen en naar Assen opgezonden: hij was in Indië gehuwd, verliet vrouw en kind, en huwde later te Amsterdam, zijne geboorteplaats, met een meisje uit Koevorden, waar hij zich met der woon nederzette; zijne eerste vrouw ontmoette hem daar als bedelaarster, werd als dusdanig in hechtenis genomen en maakte den regter met de misdaad van haren man bekend.

— Uit Luxemburg wordt van den 21sten dezer geschreven:

»Toen de Kamer der Afgevaardigden den 19den dezer hare zittingen hervatte, die den 28sten October geschorst waren, na de gedane verklaring dat de Regering het vertrouwen der Kamer niet meer bezat en de tegenverklaring van den president-minister *Simons* dat het Kabinet niet af zou treden, hebben de Ministers zich dan ook werkelijk op genoemden dag weder in de Kamer vertoond, hetwelk van den kant der uiterste oppositie aanleiding tot het voorstellen van eene nieuwe verdaging gaf, waardoor alle betrekking met het tegenwoordig Kabinet voor goed zou zijn afgebroken, weshalve de meerderheid, die echter slechts zeer gering was, niet zoo ver gaan wilde, en het voorstel met 25 tegen 24 stemmen verworpen werd. Maar in de zitting van gisteren bleven de leden der oppositie afwezig, hetwelk veroorzaakte dat geen voldoend aantal leden tegenwoordig was om geldige besluiten te nemen. Toen heeft de minister *Simons*, krachtens de volmagt waarmede hij voorzien was, de zitting gesloten verklaard. Intusschen is er geen budget aangenomen en is men zeer benieuwd naar wat nu verder gebeuren zal. Alle bezadigden keuren het [illegible] gedrag der oppositie ten sterkste af, vooral dewijl ook vele leden der meerderheid [illegible] der Constitutie te blijven [illegible]

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 24 November.

TARWE flaauw met weinig handel: 129 ℔ N. bonte Poolsche *f* 470, 127 ℔ jar. dito *f* 450; 126 ℔ dito *f* 420; 123 ℔ dito *f* 405; 128 ℔ N. Rijn *f* 375; 124 ℔ O. dito *f* 380; 127 ℔ N. Bovenl. *f* 375; 135 ℔ dito *f* 370.

Gedr. ROGGE circa vorige prijzen, ongedr. lager afgegeven: 119, 120 ℔ Arch. *f* 233, 236; 117 ℔ Petersb. *f* 222; 118 ℔ dito *f* 225, 226; 117, 119 ℔ Holst. *f* 210, 216; 142, 146, 148 ℔ N. Inl. *f* 230, 242, 250.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT in een, doen: 118 ℔ Amersf., Nijkerker, Gooische en Gordijker *f* 244.

KOOLZAAD dadelijk traag; op levering ½ P. vl. hooger. Holsteinsch 63 P. vl.; op 9 v. Olie te leveren in Nov. 87 P. vl.

LIJNZAAD flaauw; 105, 106 ℔ Dantziger *f* 275.

RAAPOLIE lager afgegeven: op 6/w. *f* 55, vlieg. *f* 53¾; 1 Dec. *f* 53¾, [illegible] *f* 48, 47½ à 48.

LIJNOLIE merkelijk lager; op 6/w. *f* 47; vlieg. *f* 46 à 46; 1 Dec. *f* 45¹/₈ à *f* 45¹/₄; 4 Maart, April en Mei *f* 38.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 48¹/₄, vlieg. *f* 47.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 100 à *f* 105.

LIJNKOEKEN, per 104 stuks *f* 9 à *f* 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA

VAN DEN 25 NOVEMBER 1856.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	0,00	tot *f*	11,50.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	0,00	» »	7,40.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» »	0,00	» »	7,80.
Een dito pond Boter	» »	0,88	» »	0,90.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» »	1,90	» »	2,10.
Het 1000 Eiken Telhout			» »	3,40.
Het 1000 Doof Hout			» »	2,60.
De kar Spaanders			» »	4,10.
De » Struiken			» »	3,00.
De 100 Mutsaard			» »	3,50.

234ᵉ STAATS-LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

1ᵉ TREKKING. N°. 18109, *f* 5000; N°. 12984, *f* 2000; N°. 4060 [illegible] ieder *f* 1500; N°s. 40792, 9159 en 1505, ieder *f* 1000.

2ᵉ » Geene.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *November*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 62⅞, $^{15}/_{16}$; 3 pCt. 75; 4 pCt. 94; Rusland 5 pCt. 103¼; id. 1828—29 102⅛; id. 5 pCt. 1855 94⅝; Certif. te Londen 4½ pCt. 92⅝; Spanje 1¼ pCt. 22¾, $^{13}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. 36⅝; Oostenrijks Metall. 5 pCt. 73⅝; id. 1849—54 82⅝; Nat. Metall. 5 pCt. 74$^{13}/_{16}$, ⅞, $^{15}/_{16}$; id. 2½ pCt. 38⅝; Portugezen 3 pCt. te Londen 44; Mexiko 20½.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.